

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده پرستاری و مامایی
طرح دوره نظری (course plan)

مخاطبان: دانشجویان کارشناسی پرستاری ترم سوم

عنوان درس: پرستاری بهداشت روان ۱

تعداد واحد: (با سهم استاد از واحد) ۲ واحد نظری، آقای محمود رحمتی (۲ واحد)

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: دوشنبه ۱۴-۱۳

مدرس: آقای رحمتی

زمان ارائه درس: دوشنبه ۱۶-۱۴ نیمسال دوم ۹۶-۹۵

درس و پیش نیاز: روانشناسی فردی و اجتماعی، بهداشت جامعه ۱

شرح درس:

این درس به منظور شناخت اصول و مبانی بهداشت روان، انسان، و علل و عوامل موثر در بروز اختلالات روانی تنظیم شده است. دانشجویان با راه های پیشگیری از بیماری ها آشنا شده و با تاکید بر مراقبت های اولیه بهداشت روان، مداخلات منطقی را در جهت حفظ و توسعه سلامت روان خود افراد، خانواده و جامعه ارائه خواهد داد.

هدف کلی:

آشنایی و شناخت مفاهیم بهداشت روان و ابعاد وجودی انسان و همچنین آشنایی با علامت شناسی بیماریهای روانی

اهداف کلی جلسات:

- ۱- آشنایی دانشجویان با مفاهیم سلامت روان و بهداشت روانی.
- ۲- آشنایی با نقش خانواده، مدرسه، و جامعه را در تامین سلامت روانی اجتماعی.
- ۳- آشنایی با انواع سطوح پیشگیری در بهداشت روان.
- ۴- آشنایی با مفهوم روانپرستاری و انواع نقش های آن.
- ۵- آشنایی با علل و عوامل موثر در بروز بیماری های روانی.
- ۶- علامت شناسی اختلالات روان پزشکی و انواع علائم، (اختلالات روانی حرکتی)
- ۷- علامت شناسی اختلالات روان پزشکی و انواع علائم، (اختلالات تفکر)
- ۸- علامت شناسی اختلالات روان پزشکی و انواع علائم، (اختلالات درکی، هوشیاری و حافظه)
- ۹- آشنایی با مفهوم، اجزا و تکنیک های ارتباط درمانی
- ۱۰- آشنایی با مراقبت های فرهنگی در ارتباط با مددجو.
- ۱۱- آشنایی با انواع واکنش های انسان به استرس
- ۱۲- آشنایی با ابعاد وجودی انسان
- ۱۳- آشنایی با واکنش سوگ و مراحل آن
- ۱۵- آشنایی با نقش دین در بهداشت روان
- ۱۶- آشنایی با مفهوم خود و مولفه های آن

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه :

**هدف کلی جلسه اول: آشنایی با مفاهیم سلامت روان و بهداشت روان.
اهداف ویژه جلسه اول:**

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- تعریف بهداشت روانی از دیدگاه های مختلف را شرح دهد.
- اهداف بهداشت روانی در سطوح مختلف پیشگیری شرح دهد.
- اهمیت خانواده؛ مدرسه و جامعه در تامین بهداشت روانی توضیح دهد.
- اصول بهداشت روانی را شرح دهد.
- معیارهای سلامت روان را لیست نماید.
- نقش پرستار را در سه سطح پیشگیری مقایسه نماید.

**هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با تاریخچه روان پرستاری و نقش های روان پرستار
اهداف ویژه جلسه دوم:**

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- وضعیت بیماران روانی در دوران مختلف را توصیف کند.
- اقدامات انجام شده جهت پیشرفت دانش روان پزشکی را توضیح دهد.
- تاریخچه روان پرستاری در جهان و ایران را شرح دهد.
- نقش های مختلف یک روان پرستار را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی محیط درمانی، حرفه روان پرستاری و فرایند پرستاری در بیماری های روان

اهداف ویژه جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- محیط درمانی را شرح دهد.
- عوامل تشکیل دهنده محیط درمانی را بشناسد.
- نقش روان پرستار در ایجاد؛ حفظ و توسعه محیط درمانی را توضیح دهد.
- اهمیت به کارگیری فرایند پرستاری در مراقبت از مددجویان دچار اختلالات روانی در پنج سطر توضیح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با علل و عوامل موثر در ایجاد بیماریهای روانی

اهداف ویژه جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- نظرات روانکاو، رفتارگرایی و ارگانیسم در مورد علت ابتلا مددجویان به اختلالات روانی را با هم مقایسه نماید.
- فرضیه های روان نژند و روان تنی در زمینه سبب شناسی اختلالات روانی را شرح دهد.

- نظریه های مختلف روان شناختی مطرح در سبب شناسی اختلالات روانی را بیان کند
- مراحل رشد روانی - جنسی را توضیح دهد.
- مهارت لازم برای اتخاذ تدابیر پرستاری در زمینه اختلالات روانی را کسب کند.
- عوامل زمینه ساز و آشکار کننده بیماریهای روانی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی با نشانه شناسی در اختلالات روانی، گرفتن تاریخچه و آزمون وضعیت روانی ۱

اهداف ویژه جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- روش های جمع آوری اطلاعات لازم برای مصاحبه با بیمار روانی را شرح دهد.
- شرایط لازم برای مصاحبه با بیمار روانی را شرح دهد.
- نحوه تهیه شرح حال از بیمار روانی را شرح دهد
- اصول معاینه وضعیت روانی (MSE) را شرح دهد.
- انواع اختلالات روانی در سایکوموتور را به اختصار شرح دهد.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با نشانه شناسی در اختلالات روانی، گرفتن تاریخچه و آزمون وضعیت روانی ۲

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- انواع اختلالات فرم و جریان فکر را بیان کند.
- انواع اختلالات مالکیت فکر را بیان کند.
- انواع اختلالات محتوای تفکر را بیان کند.
- هذیان را تعریف و انواع آن را نام ببرد.
- ادراک و اشفتگی های آن را توضیح دهد.
- توهم را تعریف و انواع آن را نام ببرد.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با نشانه شناسی در اختلالات روانی، گرفتن تاریخچه و آزمون وضعیت روانی ۳

اهداف ویژه جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- خلق و هیجان را تعریف نماید.
- عاطفه را تعریف نماید.
- انواع اختلالات خلق را نام برده و به اختصار شرح دهد.
- انواع اختلالات مرتبط با عاطفه را نام برده و به اختصار شرح دهد.

هدف کلی جلسه هشتم: نشانه شناسی در اختلالات روانی، گرفتن تاریخچه و آزمون وضعیت روانی ۴

اهداف ویژه جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- حافظه؛ آشفته‌گی های حافظه و عوامل موثر بر حافظه را توضیح دهد.
- اختلالات هشیاری را توضیح دهد.
- اختلالات و آشفته‌گی های رفتار را توضیح دهد.
- شناخت و انواع اختلالات شناختی را نام برده و بیان کند.

هدف کلی جلسه نهم: آشنایی با ارتباط و ارتباط درمانی ۱

اهداف ویژه جلسه نهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- ارتباط را تعریف نماید.
- عناصر ارتباط را برشمرد.
- اهداف ارتباط را باهم مقایسه نماید.
- انواع مختلف ارتباط را از هم تشخیص دهد.
- در ارتباط از شیوه های غیر کلامی مناسب استفاده نماید.
- تفاوت ارتباط و ارتباط درمانی را با ذکر مثال توضیح دهد.
- عوامل موثر بر ارتباط درمانی را شرح دهد.
- اهداف ارتباط درمانی را شناسایی کند.
- مراحل مختلف ارتباط درمانی را برشمرد.
- نقش و اهمیت ارتباط درمانی را در درمان بیماری های روانی شرح دهد.

هدف کلی جلسه دهم: ارتباط و ارتباط درمانی ۲

اهداف ویژه جلسه دهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- تکنیک های ارتباط درمانی را در محاورات درمانی شناسایی نماید.
- توانایی لازم برای برقراری ارتباط درمانی موثر با بیمار روانی را کسب کند.
- از تکنیک های ارتباط درمانی متناسب جهت برقراری ارتباط با مددجویان دارای مشکلات روانی استفاده نماید.

هدف کلی جلسه یازدهم: نقش مذهب در بهداشت روان و مراقبت های فرهنگی

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- دیدگاه های مختلف صاحب نظران روان شناسی در زمینه نقش مذهب الهی در سلامت روان را بیان کند.
- تاثیر اعتقادات مذهبی در سلامت روانی را توضیح دهد.

- مراقبت‌های فرهنگی در پرستاری را توضیح دهد.
- اصول مراقبت فرهنگی در رابطه با بیماری‌های روانی را بیان کند.

هدف کلی جلسه دوازدهم: ابعاد وجودی انسان، معنویت و مراقبت‌های معنوی

اهداف ویژه جلسه دوازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- انسان را تعریف و صفات و خصوصیات آن از دیدگاه مختلف را شرح دهد.
- ابعاد وجودی انسان را نام برده و به اختصار شرح دهد.
- معنویت را تعریف نماید.
- اصول مراقبت معنوی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه سیزدهم: مفهوم خود و مولفه‌های آن

اهداف ویژه جلسه سیزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- خود را تعریف و ابعاد آن را توضیح دهد.
- در مورد عزت نفس و راه‌های ارتقاء آن در سه سطر توضیح دهد.
- خصوصیات افراد با احساس ارزشمندی پائین و بالا را توصیف کند.

هدف کلی جلسه چهاردهم: تنیدگی و استرس

اهداف ویژه جلسه چهاردهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- علل ایجاد کننده استرس را توضیح دهد.
- آثار فیزیولوژیکی و روان‌شناختی استرس را شرح دهد.
- مکانیزم‌های روانی را توضیح دهد.
- شیوه‌های کنار آمدن با استرس را بیان نماید.

هدف کلی جلسه پانزدهم: بحران و مداخله در بحران

اهداف ویژه جلسه پانزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- بحران و مراحل آن را شرح دهد.
- مراحل بحران را بیان کند.
- انواع بحران‌ها را با ذکر مثال بیان کند.
- روش‌های مداخله در بحران را شرح دهد.
- نقش پرستار در مداخله در بحران را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه شانزدهم: فرایند سوگ

اهداف ویژه جلسه شانزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- سوگ را تعریف کند.
- مراحل سوگ را نام ببرد
- خصوصیات هر مرحله از مراحل سوگ را توضیح دهد.
- نقش پرستار در فرایند سوگ را توضیح دهد.

روش تدریس :

سخنرانی ، بحث گروهی ، پرسش و پاسخ

رسانه های کمک آموزشی :

وایت برد، دیتا پروژکتور

سنجش و ارزشیابی :

امتحان کتبی پایان ترم:

دارد

شیوه ارزشیابی واحد نظری

۴۰ درصد	ارزشیابی میان ترم (آزمون تستی و تشریحی)
۵ درصد	شرکت فعال در بحث کلاسی
۵۵ درصد	امتحان پایان دوره

مقررات درس و انتظارات از دانشجو :

با توجه به حجم مطالب و انتزاعی بودن آن از دانشجو انتظار می رود جهت یادگیری موثرتر به نکات ذیل توجه کند:

- ۱- حضور منظم و دقیق در کلاس
- ۲- شرکت در بحث گروهی
- ۳- مطالعه قبلی
- ۴- مراجعه به منابع معرفی شده

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱		مفاهیم سلامت روان و بهداشت روانی.	آقای رحمتی
۲		آشنایی با تاریخچه روان پرستاری و نقش های روان پرستار	//
۳		محیط درمانی، حرفه روان پرستاری و فرایند پرستاری در بیماریهای روان	//
۴		آشنایی با علل و عوامل موثر در ایجاد بیماریهای روانی	//
۵		آشنایی با نشانه شناسی در اختلالات روانی، گرفتن تاریخچه و آزمون وضعیت روانی ۱	//
۶		آشنایی با نشانه شناسی در اختلالات روانی، گرفتن تاریخچه و آزمون وضعیت روانی ۲	//
۷		آشنایی با نشانه شناسی در اختلالات روانی، گرفتن تاریخچه و آزمون وضعیت روانی ۳	//
۸		نشانه شناسی در اختلالات روانی، گرفتن تاریخچه و آزمون وضعیت روانی ۴	//
۹		آشنایی با ارتباط و ارتباط درمانی	//
۱۰		هدف کلی جلسه دهم: ارتباط و ارتباط درمانی ۲ (مراقبت های فرهنگی)	//
۱۱		هدف کلی جلسه یازدهم: نقش مذهب در بهداشت روان	//
۱۲		هدف کلی جلسه دوازدهم: ابعاد وجودی انسان، معنویت و مراقبت های معنوی	//
۱۳		هدف کلی جلسه سیزدهم: مفهوم خود و مولفه های آن	//
۱۴		هدف کلی جلسه چهاردهم: تنیدگی و استرس	//
۱۵		هدف کلی جلسه پانزدهم: بحران و مداخله در بحران	//
۱۶		هدف کلی جلسه شانزدهم: فرایند سوگ	//

نام و امضای مدیر گروه:

نام و امضای مدرس:
نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل:
تاریخ ارسال:

منابع

- ۱- آپتن ، دامینیک . روانشناسی برای پرستاران . ترجمه کیان نوروزی وهمکاران، تهران: انتشارات تیمورزاده، ۱۳۹۳.
- ۲- اتکینسون، ریتال و دیگران . زمینه روانشناسی هیلگارد. ترجمه دکتر حسن رفیعی. جلد اول و دوم. تهران : انتشارات ارجمند، ۱۳۸۵.
- ۳- احمدی ، علی اصغر. روانشناسی شخصیت از دیدگاه اسلامی. تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۸.
- ۴- اسدی نوقابی ، احمدعلی، امیدی شیدا، حاجی آقاجانی سعید. روان پرستاری، بهداشت روان ۱. تهران : نشر وتبلیغ بشری. ۱۳۸۴.
- ۵- ابراهیمی ، اختر. ارتباط ، ارتباط درمانی والگوهای ارتباطی در خانواده. تهران : چاپ اتحاد. ۱۳۷۱.
- ۶- پورافکاری ، نصرت الهه . نشانه شناسی بیماری های روانی. تهران : انتشارات آزاده ، ۱۳۷۵.
- ۷- تایلور ، کارول و دیگران . اصول پرستاری تایلور (مفاهیم پرستاری) بخش یک و دو. گروه مترجمین دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه شهید بهشتی . تهران : نشر وتبلیغ بشری. ۱۳۷۸.
- ۸- حسنی ، ابوالقاسم . اصول بهداشت روانی . جلد اول. مشهد : آستان قدس رضوی ، ۱۳۷۷.
- ۹- شاملو ، سعید . بهداشت روانی . تهران : انتشارات رشد ، ۱۳۸۲.
- ۱۰- شریف ، فرخنده وهمکاران. پرستاری بهداشت روان . انتشارات سالمی، تهران، ۱۳۸۸.
- ۱۱- کاپلان ، هارولد و سادوک بنیامین . خلاصه روانپزشکی . ترجمه نصرت الله پورافکاری ، جلد اول ، دوم و سوم . تهران : انتشارات شهر آشوب ، ۱۳۸۸ .
- ۱۲- کرتیس ، آنتونی جیمز . روانشناسی سلامت . ترجمه علی فتحی آشتیانی ، هادی عظیمی آشتیانی، تهران : انتشارات بعثت ، ۱۳۸۹.
- ۱۳- کوشان ، محسن . واقعی سعید . روان پرستاری ، بهداشت روان ۲ . تهران : انتشارات اندیشه رفیع ، ۱۳۸۵ .

۱۴- کیقبادی ، سیف اله ، اسدی نوقابی ، احمد علی . روان پرستاری ، بهداشت روان ۲. تهران: نشر

و تبلیغ بشری ، ۱۳۸۱.

۱۵- گنجی ، حمزه . بهداشت روانی . تهران : انتشارات ارسباران ، ۱۳۷۶.

۱۶- عثمان ، عبدالکریم . روانشناسی ازدیدگاه غزالی ودانشمندان اسلامی . ترجمه سید محمدباقر حجتی ، تهران : دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۹.

۱۷- فلاحی خشکناز ، مسعود . مظاهری ، منیر، معنویت، مراقبت معنوی ومعنویت درمانی . تهران : انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی وتوانبخشی ، ۱۳۸۷.

۱۸- محتشمی ، جمیله . نوغانی ، فاطمه . شاهسوند ، اسمعیل . بهداشت روان ۱ و ۲ . تهران انتشارات سالمی ، ۱۳۸۲ .

۱۹- میلانی فر، بهروز. بهداشت روانی . تهران ، نشر قومس ، ۱۳۸۲ .

۲۰- هارجی ، أون . ساندرز، کریستین. دیکسون، دیوید. مهارت های اجتماعی در ارتباطات میان

فردی. ترجمه مهرداد فیروزبخت - خشایار بیگی، تهران : انتشارات رشد، ۱۳۸۴.

21- Antai – Otong , Deboera . **Psychiatric Nursing : biological and Behavioral Concept** . Philadelphia : W.B. Saunders Company , 1995 .

22- Batty , Patricia . D. **Psychosocial Nursing Assessment and Intervention Care of The Physically ILL Person** . Second ed . Landon : J.B Lippincott Company, 1989 .

23- Beck , C.K, Rawlins , R.P and Williams , SR . **Mental Health Psychiatric Nursing** . Washington : the C.V mosby Co , 1988.

24- Birckhead , Lovetham . **Psychiatric Mental Health Nursing** . V.S.A, Lippincott company , 1989 .

25- Broocking Julia I.Ritter Susan A.H , Thomas Ben L.A **Textbook of Psychiatric and Mental Health Nursing** . U.K , Churchill Livingstone 1992 .

26- Fortinash & Holoday . **Psychiatric Mental Health Nursing** . Second Edition Mosby , 2000.

27- MC Bride Angela Barron ; Austin Joan Kessner . **Psychiatric-Mental Health Nursing** . W.B. Saunders Company , U.S.A , 1996 .

28- Mohr. WANDA K. **Psychiatric - Mental Health Nursing** . Sixth Edition . Lippincott Williams & wiking , 2006 .

29- Stuart & Sundeen . **Principles and Practice of Psychiatric Nursing** . Sixth edition . Mosby , 1998 .